

Conferència de Na Montse Montesinos: «La creu de Sant Jordi, armes del Principat de Catalunya, origen de moltes banderes i escuts d'arreu del món»

Autor: Pol Bragulat

Data de publicació: 07-08-2021

En Pol Bragulat ens ha fet arribar un resum de la conferència que Na Montse Montesinos va pronunciar el dia 1 d'agost sobre l'origen de la creu de Sant Jordi en el marc de la 8a Universitat Nova Història.

Na Montse Montesinos ha obert la segona jornada de la 8a Universitat amb una conferència sobre la creu de Sant Jordi. Ha encetat el seu parlament fent-nos avinent el moment en què esdevé insígnia del Principat de Catalunya. La conferenciant assegura que la creu de Sant Jordi és una de les ensenyes més velles del país i en ressegueix els rastres més antics, bo i destriant quin és el seu veritable origen d'allò que és fruit de llegendes.

Montesinos descobreix l'origen de la creu de Sant Jordi en les nombroses entitats polítiques cristianes d'Europa que van participar en la primera croada a Terra Santa, que es va iniciar l'any 1098. Aquests europeus l'havien trobada a Jerusalem i representava, efectivament, la figura de Jordi, que era molt venerada entre els cristians d'Anatòlia i els del món musulmà de Llevant, mentre que a Europa, a la mateixa època, no hi ha referències al culte a Sant Jordi ni tampoc, es clar, a la creu que el simbolitza. Serà, doncs, després del retorn a Europa d'aquestes forces croades que la figura del sant començarà a ser-hi venerada i a ser-hi representada per mitjà de la creu que tots coneixem.

A Catalunya la primera dada que prova l'ús d'aquesta creu entre nosaltres l'observem a la croada que el comte Ramon Berenguer III va llançar el 1115 contra els musulmans almoràvits per recuperar Mallorca, en la qual croada també hi van participar les ciutats italianes de Gènova i Pisa. La conquesta no va reeixir, de manera que les forces croades van haver d'abandonar l'illa, que va continuar a mans dels almoràvits. Ara bé, sabem que en el transcurs de l'empresa el comte Ramon Berenguer III va concedir als genovesos el dret a utilitzar la creu com a estendard. És

aquesta, doncs, la primera menció i explicació de l'ús de la creu de Sant Jordi ja catalana. D'una banda, era el senyal dels comtes de Barcelona i, de l'altra, a través d'una cessió, el de la República de Gènova. Abans d'aquesta llicència, la ciutat italiana tenia com a emblema només la imatge del sant matant el drac i no pas la creu.

Més endavant, durant el regnat de Ricard Cor de Lleó a finals del segle XII, Anglaterra tingué intenció de navegar lliurement pel Mediterrani. Entre d'altres motius perquè els anglesos van voler prendre part en la tercera croada. Així, per poder navegar amb més llibertat pel nostre mar van comprar a Gènova els drets d'ús de la seva insígnia, que van introduir en llurs vaixells. Després, aquest escut fou adoptat per representar el regne i Sant Jordi fou elevat a patró del país, i tots dos fets s'han mantingut fins a dia d'avui.

Montesinos ha finalitzat la seva intervenció fent un repàs de l'ús de l'escut de Sant Jordi arreu dels països del nostre continent i arriba a la conclusió que cal descartar cap mena de relació entre aquests i el Principat de Catalunya, llevat del que hem dit més amunt. Els altres països la van adoptar a través d'un procediment semblant a com ho van fer els comtes de Barcelona, per bé que d'una manera independent d'aquests.

Pol Bragulat